

дѣтето да припознава и уважава разумътъ когато му се представя безъ було и безъ лжжа, то никога нѣма да го обича. Любовта къмъ разумътъ, която е една отъ най голѣмитъ и най силнитъ страсти на човѣкътъ когато веднажъ е обзела душата му, иде всяко го слѣдъ една бавна, тѣжка, неприятна на природата и волята практика. Ето това прави единъ истински човѣкъ, а никакъ не дѣтинското угождение или дебѣлашкото и скотско принуждение.

А длѣжността да се образува човѣкътъ съ едно искусно ржководение и едно умно смѣщение на властта съ чистий разумъ, принадлѣжи очевидно на бащата. Той само има ржка доста твърда и умъ доста свободенъ за да играе тѣзи строга и скръбна роля: майката притехава много нѣжност и въображение.

Бащата въвежда въ душата на дѣтето двѣтъ най важни идеи въ животътъ, идеята за законъ и идеята за длѣжност: той го учи да не мисли себе си за срѣдище и мѣрка на всичко, да не счита желанията си за законъ, но да припознае че вънка има прѣчки, или по необходимост на самитъ нѣща, или въ желанията на лица по горни на възрастъ и властъ, или въ общеприетитъ мнѣния, или най сетнѣ въ установенитѣ поредъци. Този навикъ на дисциплина не е всяко го робство; и най голмитъ приятели на свободата трѣбва да признаютъ че има много случаи гдѣто е необходимо да знаемъ да се покоряваме. Да знаешъ да се покорявашъ не е слабость, но голѣма сила Очивестността (аксиомата) на мѣдрий Сократъ е, че този който не знае